

หลักการเขียนข่าว การผลิตข่าว และการรายงานข่าว

หลักการเขียนข่าว

“ข่าว” คือ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีความสำคัญและน่าสนใจของประชาชน หรือต่อคนจำนวนมากๆ หรือ “ข่าว” คือ “สุนัขกัดคนไม่ใช่ข่าว แต่คนกัดสุนัขนั่นแหละเป็นข่าว” ซึ่งก็หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ผิดไปจากปกติธรรมดาตนเอง

สำหรับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะมีลักษณะที่สำคัญและน่าสนใจสำหรับประชาชนหรือต่อคนจำนวนมากๆ นั้น ในทางวิชาการได้กำหนดเอาไว้ ดังนี้

-ความสดใหม่ หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ย่อมจะเป็นที่สนใจของประชาชน เพราะฉะนั้นการรายงานข่าวเรื่องอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับฟังได้เร็วเท่าไร ก็ย่อมจะเป็นที่สนใจของประชาชนมากเท่านั้น

-ความใกล้ชิด หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีความใกล้ชิดกับประชาชน เขาก็จะสนใจ เช่น ขณะนี้มีเรื่องปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ จะเห็นได้ว่านอกจากพี่น้องชาวนา ซึ่งเป็นผู้ปลูกข้าวจะให้ความสนใจ เพราะว่าเป็นอาชีพของตนแล้ว ประชาชนโดยทั่วไปก็ให้ความสนใจด้วยเนื่องจากข้าวเป็นอาหารหลักซึ่งพวกเราทุกคนรับประทาน

-ความเด่น ในเรื่องของความเด่นนี้ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

-ตัวบุคคล เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีชื่อเสียงที่เด่นดัง หรือโด่งดัง ไม่ว่าจะเป็น นายกรัฐมนตรี บุคคลที่มีชื่อเสียง ดารา นักร้อง นักแสดง หรือแม้แต่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น ในจังหวัดต่างๆ ก็จะมีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ พัฒนาการจังหวัด และอื่นๆ ไม่ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์อะไรก็ตาม ถ้าเกิดขึ้นกับบุคคลที่เด่นก็จะเป็นที่สนใจของประชาชน

-สถานที่เด่น เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับสถานที่ที่เด่น หรือสถานที่ที่สำคัญ หรือสถานที่ที่ประชาชนรู้จักแพร่หลาย เช่น พระบรมมหาราชวัง ทำเนียบรัฐบาล ศาลากลางจังหวัด ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นกับสถานที่เหล่านั้น ก็จะเป็นที่สนใจของประชาชน

-ผลกระทบ หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ถ้ามีผลกระทบกับคนส่วนมาก ก็จะเป็นข่าวสำคัญ เช่น ราคาขายหรือราคากาแฟตกต่ำ พี่น้องชาวสวนยางและชาวไร่กาแฟก็จะสนใจ หรือราคาข้าวเปลือกตกต่ำ พี่น้องชาวนาก็จะสนใจหรือกรณีราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ หุ่นตกมาก หรือหุ้นขึ้นมาก บรรดานักเล่นหุ้น ก็จะทำให้ความสนใจ

-ความขัดแย้ง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ซึ่งเป็นการขัดแย้งระหว่างบุคคล หมู่คณะ ผลประโยชน์ขัดกัน ความขัดแย้งของพรรคการเมือง กรณีพิพาทระหว่างประเทศ และความขัดแย้งอื่นๆ จะเป็นที่สนใจของประชาชน

-ความมีเงื่อนงำ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ คนอยากรู้อยากเห็น ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องฆาตกรรม คอรัปชั่น เรื่องลึกลับ ประชาชนสนใจ

-ความแปลกหรือผิดไปจากธรรมดา หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแปลกและผิดไปจากธรรมดา คนจะสนใจ เช่น การคลอดลูกแฝด ๔ หรือ แฝด ๕ สุนัขมีงาออกมา ตันกล้วยมีหัวปลีเป็นพญานาค หรือแม้กระทั่งสถิติต่างๆ ที่มีคำว่า “ดีที่สุด” “เร็วที่สุด” “ใหม่ที่สุด” “แพงที่สุด” “แก่ที่สุด” และอื่นๆ

-เรื่องราวที่เร้าใจมนุษย์ หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เร้าใจคน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการต่อสู้ การแข่งขัน ผจญภัย รวมไปถึงเรื่องราวของเด็กและสตรี ที่ทำให้เกิดความรู้สึกสงสาร เห็นใจ เศร้าสลดใจ เรื่องเหล่านี้ประชาชนจะสนใจ

-ภัยพิบัติ หรือความก้าวหน้า หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับภัยพิบัติต่างๆ คนจะสนใจ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ เครื่องบินตก แผ่นดินไหว ความเสียหายต่างๆ ที่เกิดจากภัยธรรมชาติหรือโดยฝีมือมนุษย์ ส่วนความก้าวหน้าที่คนสนใจจะได้แก่ผลสำเร็จต่างๆ ทางวิชาการ เช่น การผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ การผสมเทียม การส่งยานอวกาศไปนอกโลก และอื่นๆ

-เรื่องราวเกี่ยวกับเพศ หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกี่ยวกับเพศ ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย คนจะสนใจ

วิธีการเขียนข่าว

ในการเขียนข่าวแต่ละชิ้น จะต้องประกอบด้วย ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร กล่าวคือ จะต้องเขียนข่าวให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านได้ทราบว่าในเรื่องราวของข่าวนั้น มีใครไปทำอะไร ที่ไหน อย่างไรให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการนำจุดเด่นของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นขึ้นมาเขียนเป็นข่าว

สำหรับการเขียนข่าวทางวิทยุกระจายเสียง จะมีข้อแตกต่างไปจากการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์บ้างเล็กน้อย กล่าวคือ วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อสำหรับบุคคลทุกเพศทุกวัย ให้ความรู้ความบันเทิงและข่าวสารแก่คนที่มีการศึกษาและไม่มีการศึกษา คนฉลาดและคนโง่ โดยการรับฟังด้วยหู ไม่ใช่การอ่าน ดังนั้น การเขียนข่าวทางวิทยุและกระจายเสียงจะต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน เป็นความจริง และเป็นที่น่าสนใจของผู้ฟัง

โครงสร้างของการเขียนข่าว

ในการเขียนข่าวนั้นจะมีด้วยกัน ๓ ส่วน คือ พาดหัวข่าว หรือหัวข้อข่าว ความนำ และเนื้อเรื่อง

-พาดหัวข่าว หรือ หัวข้อข่าว เป็นการเขียนเพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้อ่านหรือผู้ฟัง หนังสือพิมพ์จะใช้คำว่า “พาดหัวข่าว” ส่วนวิทยุกระจายเสียงจะเรียกว่า “หัวข้อข่าว”

-ความนำ หรือ พรรคนำ หรือโปรยหัว เป็นย่อหน้าแรกที่ย่อเรื่องสำคัญของข่าวเอาไว้ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของเรื่องราว เพราะจะย่อเรื่องให้คนอ่านหรือคนฟังได้รู้เรื่องก่อน ซึ่งมักจะมีความยาว ๓ - ๔ บรรทัด

-เนื้อเรื่อง จะเป็นการเขียนรายละเอียดของข่าวนั้นๆ ให้สมบูรณ์ ซึ่งอาจจะมีทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังของเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ถ้ามี) เนื้อเรื่องที่ดีจะต้องมีรายละเอียดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร ให้มากที่สุด

พรรณนา หรือ ในความสำคัญ	พรรณนา
ขยายความตอนที่ ๑	เนื้อเรื่อง
ขยายความตอนที่ ๒	
ขยายความตอนที่ ๓	

การเขียนข่าวแบบนี้ เป็นการเขียนโดยใจความสำคัญของข่าวไว้ก่อนในย่อหน้าแรกแล้วจึงเขียนเนื้อเรื่องในย่อหน้าถัดไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านได้รู้เรื่องราวสำคัญก่อน แล้วจึงอ่านเพื่อเติมในรายละเอียดและเป็นการเขียนข่าวเพื่อให้เหมาะหรือพอดีกับเวลาที่สถานีวิทยุกำหนดให้หรือหน้ากระดาษของหนังสือพิมพ์เพราะถ้าเขียนข่าวยาวเกินไปก็จะถูกตัดทอนในตอนที่ท้ายของข่าวได้ แต่จะไม่ทำให้ใจความสำคัญซึ่งเขียนไว้ในย่อหน้าแรกถูกตัดไป

ข่าวที่ดี ควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- ๑.ความถูกต้อง ข่าวที่ดีจะต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วน ระบุแหล่งที่มาของข่าวให้ชัดเจน มีข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น ที่ถูกต้องมากที่สุดเท่าที่เราจะทำได้
- ๒.ไม่ลำเอียง (มีความสมดุล) มีการจัดลำดับความสำคัญของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ตลอดจนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังได้เข้าใจ
- ๓.ความเที่ยงตรงและยุติธรรม ข่าวที่ดีจะต้องรายงานด้วยความเที่ยงธรรม ไม่นำความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปปะปนในการเขียนข่าวหรือเสนอข่าว จะต้องไม่ “ระบายสี” “ไม่มีอคติ” จะต้องเสนอข่าวไปตามสิ่งที่เกิดขึ้นจริง
- ๔.กระชับรัดกุมและชัดเจน ข่าวที่ดีจะต้องกระชับรัดกุม ชัดเจน เลือกใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน น่าอ่าน และเขียนให้กระชับแจ่ม
- ๕.ทันต่อเหตุการณ์ จะเขียนข่าวเพื่อแสดงว่าข่าวนั้นมีความสดใหม่ ทันต่อเหตุการณ์ เช่น มีการใช้คำว่า “เช้าวันนี้” “ตอนใกล้เที่ยงวันนี้” “บ่ายวันนี้” หรือ “ข่าวล่าสุดแจ้งว่า” อันเป็นการแสดงถึงความสดใหม่ของข่าว
- ๖.รสนิยมนต์ เป็นการเขียนที่สร้างสรรค์และใช้ภาษาที่สุภาพ

การใช้คำเชื่อมบุคคล

ในการเขียนข่าวจะต้องระบุ ชื่อ ตำแหน่ง ยศ บรรดาศักดิ์ให้ถูกต้อง และจะต้องมีการตรวจทานด้วยความระมัดระวัง เพื่อมิให้เกิดผิดพลาดในสิ่งเหล่านี้ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ และในการเสนอข่าวทางวิทยุกระจายเสียง ไม่จำเป็นจะต้องระบุชื่อบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่มีความสำคัญในข่าว เช่น ข่าวเครื่องบินตกมีผู้โดยสารเสียชีวิต ๖๐ คน ไม่จำเป็นต้องบอกรายชื่อทั้ง ๖๐ คน ควรบอกเฉพาะบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือเป็นที่รู้จักก็พอแล้ว

การใช้ภาษาข่าวหรือคำเชื่อม

ในการเขียนข่าว มีภาษาที่ใช้ซึ่งเป็นที่นิยมอยู่หลายคำ เช่น

- นายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าว ว่า.....
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม แถลงว่า.....
- อธิบดีกรมประมง ชี้แจงข้อเท็จจริง ว่า.....
- ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เปิดเผยว่า.....
- อธิบดีกรมสรรพากร ได้ชี้แจงว่า.....

การเป็นนักข่าวที่ดี ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ คือ

๑. มีความรับผิดชอบต่อประชาชน กล่าวคือ มีความสำนึกในวิชาชีพของสื่อมวลชนและจะต้องทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละซื่อสัตย์
๒. จะต้องมีความอยากรู้อยากเห็น และสามารถเลือกข่าวที่น่าสนใจได้โดยสัญชาตญาณ จะต้องไม่รอให้ข่าวมาหา ตรงกันข้ามจะต้องออกไปหาข่าว

*****